

tellig sammensat Kirkecommission kunde staa et saadant Grundlag, at Rigsdagen i det Væsentlige indskrænkede sig til at sige Ja eller Nei. Det ærede Medlem vil see, at der er stor Forskjel herpaa og paa den Opfattelse af mine Ord, som han gik ud fra. Jeg paastaar ingenlunde, at noget Medlem af Rigsdagen har stemt for Loven, fordi Commissionen havde anbefalet dens Indhold, men jeg vil sige, at det med Hensyn til Manges Bedømmelse af en kirkelig Lovs Charakter har en overordentlig stor Betydning, om det er muligt paa samme Maade, som slet med Hensyn til Loven af 1855, at faae forberedt en Lov, som forelægges Rigsdagen, om Ordningen af Føllekirken indre Forhold; det er to forskellige Synspunkter. Skal jeg tale nærmere om dette Lovforslag, maa jeg dog have Lov til at sige, at det ganske vist er en høist belydende Bestemmelse med disse 30 Familier. Hvorledes skal det hele Forhold ordnes mellem dem og deres Præst? Ere de kun bundne i 8 Dage, eller hørkænge? Hvor skulle de 30 Familier boe, kan det være over hele Landet? Og naar nu een eller flere Familier uddør eller træder tilbage, hvad saa? Ja, om alt Sligt indeholder Loven Intet; gjenemgaaer man Sagen, vil det vise sig, at der er mange Spørgsmaal, som ikke ere berørte, med Hensyn til hvilke det var nødvendigt at have en ganske anden Veiledning, hvis denne Sag skulde blive møden til legislativ Fastfættelse. Vil man derimod blot vedkjende sig Duffet om en iøvrigt meget uklar Frihedsudvikling, ja, da er det noget Andet, men det er en Art af Votering, som jeg ikke holder af, og som jeg for min Deel ikke kan deeltage i.

Sonne: Naar jeg skal afgive min Stemme i denne Sag, er det for mig et alvorligt Samvittigheds-spørgsmaal. Det er for mig saa alvorligt og har krævet saa megen Overveelse, saa at jeg ved forrige Behandling endnu ikke var kommen til noget Resultat, hvorfor jeg afholdt mig fra at stemme. Jeg kan ikke slaae mig til No med at sige: Jeg kan gjerne stemme

derfor, jeg ved jo, den bliver ikke til Lov; jeg kan ikke tage Hensyn paa den anden Side til den høitærede Ministers Erklæring om, at han ikke vil indstille den til Stadfættelse, thi var der Sandhed og Grund i Forslaget, og var Lovens saade Fremme ussellig, maatte jeg ligesuldt stemme derfor, i Haab om, at den Tid engang vilde komme, da den kunde blive ført igjennem. Jeg er for kirkelig Frihed, og naar jeg derfor betragter denne Lov, seer jeg den alene fra det alvorlige Standpunkt, om man ved dens Vedtagelse kan staae Guds Rige Fremgang. Jeg erkjender, at det i en vis Retning vilde føre til større Frihed og til Gavn, og naar Paragraphen kun gik ud paa: at bestemme den Frihed, som skulde gives, derhen, at det var til enhver ordineret Mand, som var i Kirkens Tjeneste, hvad enten han var Præst eller Capellan, kunde og skulde jeg gjerne give Loven min Stemme, og, om end den Frihed, som derved vandtes, kun blev ringe, idet det kun var ganske faa Personer, den kom til at omfatte, og den derfor ligeoverfor det Hele kun vilde have en temmelig lille Betydning — jeg skulde dog give den min Stemme, for at der paa de enkelte Steder, som den kom til at angaae, kunde komme nogen Bevægelse, thi jeg har Erfaring for, at Bevægelse i religiøse Forhold giver Liv og Opvækkelse. Men jeg er bange for denne Paragraph, fordi der staaer, at man kan løse Sognebaand til enhver Præst, hvis Ordination ikke er ham berøvet ved Dø; det er jeg bange for. Jeg troer ikke, at Ordinationen kan berøves en Præst ved de verdslige Domstole; jeg troer ikke, at de verdslige Domstole have dermed at gjøre. Det skulde altsaa være forelagt for den Domstol, der omtales i § 6 — den kirkelige Domstol — den saakaldte Provsteret. Men Spørgsmaalet om, hvorvidt Ordinationen skal berøves en Præst, kan afhænge af mange forskellige Forhold. De Herrer, som have indbragt Forslaget, have fæstet Blikket fornemmelig paa eet Punkt, paa et Exempel ovenfra Thyen; jeg fæster Blikket paa et andet Punkt,